

Svečana predaja Listine o vpisu v register EMAS, Predsedniku Uprave družbe Gorenje, d.d., s strani Ministra za okolje, prostor in energijo, Janeza Kopača

Vsebina

- Evropska shema EMAS
- Evropska okoljska nagrada 2004
- Prizadevanje za varstvo okolja v prihodnosti
- Skrb za okolje in varčevanje z energijo
- Energijska nalepka
- Slikovno gradivo

Velenje, dne 29. september 2004

■ Evropska shema EMAS

Gorenje, d.d., prvo v Sloveniji, ki ustreza regulativam evropske uredbe EMAS o varstvu okolja

Gorenje, d.d., iz Velenja je prvo registrirano podjetje v Sloveniji, ki ustreza zahtevam evropske uredbe o ravnanju z okoljem Eco-Management and Audit Scheme. Shema EMAS je po vsebini in zahtevah nadgradnja standarda ISO 14001. V sredo, 29. septembra 2004, je v upravnih prostorih Gorenje, Listino o vpisu v register EMAS predsedniku uprave Gorenja, Franju Bobincu, svečano predal minister za okolje, prostor in energijo, Janez Kopač.

ECO-Management and Audit Scheme (v nadaljevanju EMAS), je uredba evropskega parlamenta in sveta Evrope, sestavljena kot orodje za sistematizirano ravnanje z okoljem. Namenjena je ocenjevanju in izboljševanju okoljskega učinka v gospodarskih, storitvenih in javnih organizacijah ter informiranju javnosti o tem učinku. Sodelovanje v shemi je prostovoljno, organizacija pa se z vpisom v register obveže, da letno pripravi in objavi overjeno okoljsko izjavo. Osnova uredbe EMAS je standard ISO 14001, nadgrajen z zahtevami, ki se tičejo področja izpolnjevanja zahtev zakonodaje, komuniciranja z javnostjo in vključevanja zaposlenih ter notranje presoje. V Evropski uniji je bilo do julija 2004 po sistemu EMAS registriranih preko 3000 organizacij, vendar trenutno le pet podjetij s področja proizvodnje gospodinskih aparatov. S priključkom Slovenije v Evropsko unijo in sprejetjem novega zakona o varstvu okolja pa je bila tudi Sloveniji dana možnost za sodelovanje v shemi EMAS.

V Gorenju so se že pred priključitvijo Slovenije Evropski uniji odločili za prostovoljno sodelovanje v shemi EMAS, zato so obstoječ sistem ravnanja z okoljem po standardu ISO 14001, ustrezno nadgradili. V obdobju intenzivnega investiranja v posodobitve tehnoloških postopkov so ustvarili pogoje za izpolnjevanje zahtev zakonodaje in obvladovanje okoljskih vidikov. Zadnje izdano okoljsko poročilo, ki so ga v Gorenju objavili letos maja, so že dopolnili z overjeno okoljsko izjavo. Izpolnili so tudi zahteve, ki se nanašajo na komuniciranje ter vključevanje zaposlenih v sistem ravnanja z okoljem. Delovanje sistema po shemi EMAS je v Gorenju letos aprila ter septembra preverjal Slovenski inštitut za kakovost in meroslovje (SIQ) in ugotovil, da sistem ustreza zahtevam predpisov evropske uredbe EMAS.

■ Evropska okoljska nagrada 2004

Gorenje prejelo Evropsko okoljsko priznanje

Gorenje, d.d., se je kot zmagovalec slovenskega natečaja v kategoriji Okolju prijazno podjetje potegovalo za Evropsko okoljsko nagrado 2004, ki jih podeljuje Evropska komisija za okolje. Za Gorenje predstavlja okoljsko priznanje potrditev in vzpodbudo za nenehna vlaganja v varovanje okolja, ki je eden od pomembnih segmentov v strateških usmeritvah družbe.

Kot zmagovalcu slovenskega natečaja, ki ga organizirajo revija Gospodarski vestnik, Ekološki razvojni sklad Republike Slovenije in Agencija Republike Slovenije za okolje, v kategoriji *Okolju prijazno podjetje* v letu 2003, je bilo Gorenju omogočeno, da kandidira za Evropsko okoljsko nagrado 2004, European Awards for the Environment, ki jih podeljuje Evropska komisija za okolje.

Gorenje je kandidiralo za Evropsko okoljsko nagrado med 100 podjetji iz 17 držav. Podjetja so kandidirala v štirih kategorijah: okoljsko upravljanje na temeljih trajnostnega razvoja, okoljski izdelek, okolju prijazen postopek in mednarodno okoljsko partnerstvo. Podelitev Evropskih okoljskih nagrad je potekala v okviru Zelenega tedna v Bruslju od 1. do 4. junija 2004. Gorenje se je uvrstilo med 12 finalistov, ki so bili izbrani v štirih različnih kategorijah, med štiri nominirance v kategoriji okoljskega upravljanja in prejelo Evropsko okoljsko priznanje.

Nominacija za Evropsko okoljsko nagrado in pridobitev Evropskega okoljskega priznanja potrjuje pravilno usmerjenost Gorenja v prizadevanjih k trajnostnemu odnosu do okolja v uravnoteženosti med okoljskimi, družbenimi in ekonomskimi potrebami. Gorenje je namreč eno redkih slovenskih podjetij, ki mu skrb za okolje ne pomeni le nepotrebnih izdatkov, ampak konkurenčno prednost. Od leta 1980 so tako npr. izdelali pralne stroje, ki za eno pranje perila zdaj porabijo le 39 litrov vode, medtem ko so na začetku kar 150 litrov. V tistem času so za eno pranje porabili tri, zdaj le 0,9 kilovatne ure elektrike. V zadnjih desetih letih pa so povsem posodobili tudi proizvodnjo, zmanjšali porabo vseh vrst energije in surovin ter podobno. Obsežne investicije za varčnejše ravnanje v vseh delih proizvodnje in izdelkov se jim danes že obrestuje, saj jim zagotavlja razvoj in še večje konkurenčne prednosti pred tekmeci. S takšnim načinom ravnanja zagotavljajo primerno ohranjanje okolja za sedanje in prihodnje rodove, kar je tudi smisel koncepta trajnostnega razvoja v Gorenju in osnovni pogoj za sožitje podjetja z ožjim in širšim okoljem podjetja ter njegovo korporacijsko kulturo.

■ Prizadevanje za varstvo okolja v prihodnosti

Evropski direktivi WEEE in RoHS

WEEE: Waste Electrical and Electronic Equipment

Glede okoljskih prizadevanj je Gorenje usmerjeno v izpolnitev zahtev evropske direktive WEEE (2002/96/EC). Direktiva WEEE predpisuje ravnanje z odpadno električno in elektronsko opremo, ki proizvajalcem električne in elektronske opreme nalaga odgovornost za opremo po izteku njene življenjske dobe. Gorenje bo v zastavljenih časovnih okvirih po zahtevah, ki jih postavlja WEEE direktiva, za področje Slovenije pripravilo projekt reciklaže za vse v WEEE direktivi navedene kategorije odpadne električne in elektronske opreme in ga ponudilo vsem zavezancem v Sloveniji. V drugih evropskih državah, kjer Gorenje prodaja svoje izdelke, bo obveznosti, ki jih nalaga WEEE direktiva, izpolnilo z vključitvijo v posamezne nacionalne sisteme ravnanja z odpadno električno in elektronsko opremo.

RoHS: Restriction of the use of the certain Hazardous Substances in electrical and electronic equipment

Hkrati s prizadevanji za zagotovitev ravnanja z odpadno električno in elektronsko opremo, v Gorenju potekajo aktivnosti, ki se nanašajo na izpolnjevanje zahtev direktive RoHS (2002/95/EC), ki omejuje uporabo nekaterih nevarnih snovi v električni in elektronski opremi. Direktivi RoHS in WEEE sta bili sočasno sprejeti 27. januarja 2003 v evropskem parlamentu in se nanašata na iste kategorije električne in elektronske opreme (z izjemo za medicinsko opremo in merilne naprave, kjer RoHS ne velja).

■ Skrb za okolje in varčevanje z energijo

Okolju prijazni gospodinjski aparati

Gorenjevi okolju prijazni gospodinjski aparati so skrbno izdelani z mislijo na ohranjanje narave in zdravega načina življenja. Imajo vgrajene okolju in zdravju neškodljive komponente, ki jih lahko skoraj v celoti recikliramo. Porabijo manj električne energije, vode in pralnih sredstev. Uvrščajo se med najvarčnejše gospodinjske aparate na tržišču. Dosegajo in presegajo najvišje energijske razrede, ki jih zahtevajo evropski standardi. Hrup, ki ga povzročajo delujoči aparati, je minimalen. V Gorenju se zavedajo vseh zahtev varovanja in ohranjanja okolja. Vse tehnološke posodobitve in razvoj prilagajajo zahtevam varovanja okolja tudi z mislijo na širše družbene interese. Politika varstva okolja zajema celotni cikel izdelka od faze načrtovanja, izdelave, uporabe in ravnanja po izteku življenjske dobe.

Kuhalni aparati

Pri razvoju in izdelavi kuhalnih aparatov si je Gorenje zadalo cilj čim nižje porabe električne energije. V preteklem desetletju so porabo energije zmanjšali za več kot 30 odstotkov. Leta 2000 so uvedli v proizvodnjo elektronsko programirane pečice, s katerimi nastavimo optimalno temperaturo in ogrevalni sistem za določeno vrsto hrane, ter tako dodatno varčujemo z električno energijo. Aparati so v notranjosti zaščiteni z EcoClean emajlom, ki omogoča čiščenje aparata brez agresivnih čistilnih sredstev. V aparate so vgrajeni okolju prijazni materiali, ki jih lahko recikliramo.

Pralni in sušilni aparati

Gorenjevi pralni stroji so narejeni tako, da porabijo čim manj električne energije, vode in pralnih sredstev. Najvarčnejši program porabi le 39 litrov vode na eno pranje. Z uporabo posebnih izolacijskih komponent in ustreznih dušilnih elementov je glasnost visoko obratnih strojev pri postopku centrifugiranja znatno znižana. Dozirna posoda in EKO-cev, ki dovaja prašek v boben, sta narejena tako, da preprečujeta mehansko izgubo praška in s tem dosežeta manjšo obremenitev odpadnih vod. K varčevanju z električno energijo dodatno prispevajo nastavitve krajših programov in izbira nižje temperature za malo umazano ali manjšo količino perila ter možnost zakasnitve vklopa v času nižje tarife električne energije. Pralni in sušilni aparati so večinoma narejeni iz neškodljivih materialov, ki jih lahko recikliramo.

Hladilno-zamrzovalni aparati

V Gorenju so bili med prvimi v Evropi, ki so najprej zmanjšali, nato pa popolnoma opustili uporabo ekološko spornih hladilnih in potisnih sredstev pri proizvodnji hladilno-zamrzovalnih aparatov. S proizvodnjo hladilno-zamrzovalnih aparatov že dolgo ne uničujejo več ozona, kakor tudi ne segrevajo ozračja. Z uvajanjem novih postopkov, debelejših izolacij, uporabo energijsko varčnih komponent in razvojem novih aparatov so dosegli bistveno nižjo porabo električne energije. Pri vertikalnih zamrzovalnikih in njihovih kombinacijah so znatno zmanjšali nivo glasnosti delovanja hladilnega sistema. Aparati so sestavljeni iz materialov, ki jih je moč v veliki meri reciklirati.

■ Energijska nalepka

Koliko energije porabijo gospodinjski aparati

Slovenska gospodinjstva porabijo letno približno 3 milijarde kilovatnih ur električne energije oziroma skoraj tretjino vse proizvedene slovenske električne energije. Za različne električne aparate in razsvetljavo porabimo približno 1,8 milijarde kilovatnih ur, v to niso všteti grelniki vode in električne naprave za ogrevanje. Od tega tri četrtine porabijo gospodinjski aparati in razsvetljava. Največji porabniki so hladilniki in zamrzovalniki, ki porabijo več kot 700 milijonov kilovatnih ur letno. V Sloveniji je povprečna starost hladilnikov in zamrzovalnikov več kot deset let. Najnovejši hladilniki porabijo v primerjavi z deset let starimi tudi 40 odstotkov ali manj energije. Prav tako velja to tudi za druge gospodinjske aparate, zato je pomembno, da je potrošnik seznanjen s podatkom o rabi energije, kar predpisuje označevanje z energijskimi nalepkami.

Energijsko nalepko so razvili v državah Evropske unije, kjer jo uporabljajo že več kot deset let. V Sloveniji je uporaba nalepke zakonsko predpisana od 1. junija 2002. Vsebuje podatke o porabi energije in učinkovitosti delovanja aparata, ki se vsebinsko razlikujejo glede na posamezne skupine gospodinjskih aparatov. Dejstvo je, da varčni aparati niso vedno tudi učinkoviti, zato se ti podatki zapisujejo ločeno. Energijska nalepka vsebuje tudi logotip proizvajalca in model aparata. Podatki so predstavljeni tako, da lahko posamezne aparate različnih proizvajalcev in modelov med seboj z lahkoto primerjamo. Da so podatki med seboj primerljivi nam zagotavljajo standardi, ki določajo postopke merjenja in ocenjevanja rezultatov natisnjenih na nalepkah.

Rezultati energijske varčnosti so razporejeni v sedem razredov, od A – najvišji učinek do G – najnižji učinek in so prepoznavni po barvnem grafičnem prikazu energijske učinkovitosti. Na nalepkah za **pečice** poleg podatkov o energijski varčnosti najdete še informacije o načinih ogrevanja in prostornini pečice, pri **pralnih strojih** o učinku in času pranja, učinku ožemanja, polnitvi stroja, porabi vode ter stopnji hrupa, pri **sušilnih strojih** podatke o času sušenja in stopnji hrupa, pri **pomivalnih strojih** o pomivalnem in sušilnem učinku, številu pogrinjkov in porabi vode, pri **hladilno-zamrzovalnih aparatih** pa prostornino in število zvezdic zamrzovalnika.

■ Slikovno gradivo

Nominiranci za evropsko nagrado okoljskega upravljanja.

Slike s podelitve so dosegljive na spletnem naslovu:

http://europa.eu.int/comm/environment/greenweek/library_envir_en.htm

Plaketa evropskega okoljskega priznanja 2004 podeljena Gorenju, d.d.

Otroci 2. razreda OŠ Livada v Velenju slikajo sceno neokrnjene narave, pod vodstvom Cecilije Valenčak, ki je bila postavljena v upravnih prostorih Gorenja ob podelitvi Listine o vpisu v register EMAS.

Uprava Gorenje, d.d.